

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditelja v „Katel. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 118.

V Ljubljani, v soboto 26. maja 1894.

Letnik XXII.

Pred sto leti!

Sto let! Kako dolga doba v življenju človeštva! In vendar: Kako malo se tudi v sto letih izučil to ukaželjno in napredno človeštvo!

Evo vam dokaza: Pred sto leti se je v francoski revoluciji pokazal ideal pravega, golega človečanstva, za kakeršno so ljudstvo pripravljali brezbožni enciklopedisti. Tedaj vrgli so razsvetljeni od sebe vse vezi, hoteč se radovati neomejene in toliko zaželene svobode. Kajpada so se tudi otresli jarma zakonov božjih. Meseca novembra leta 1792 odstranili so v Parizu uradno vsa verstva, odstavili Boga ter slovesno razglasili ateizem kot svojo „vero pameti“. Toda ta ideal človeštva, ki se je telesil na podlagi teh načel v vrstah Francozov, napolnil je s strahom in studom tudi najljutejše krvočelnike in najhujše bogataje. Celó brezsrčni Robespierre se je zgrozil pred inkarnacijo brezbožnega ideala, ki so je kazala v krvi in brezmejni podlosti, in uprav pred sto leti meseca maja 1794 vstal je Robespierre v narodnem konventu in vskliknil: „Ko bi tudi res Boga ne bilo, morali bi izumiti Boga!“

Z odločno besedo obsojal je državnike, ki hoté ateizem napraviti kot neko vrsto vere. „Ali bo človeka misel,“ nadaljeval je, „da on ni nič, navdajala s plemenitejšimi in blažjimi čutili, nego vera v neumrljivost? Ali ga bo taka misel napolnjevala z večjim spoštovanjem do bližnjega in samega sebe, z večjo požrtvovalnostjo za domovino, z večjim zaničevanjem smrti in nižjih strastij? — Misel na Boga in na neumrljivost duše je vir pravičnosti; ta misel je torej socialna in republikanska.“ — Tako Robespierre! In francoski narodni konvent

je pomenljivega dne 7. maja 1794 soglasno sklenil nastopni odlok:

1. Francosko ljudstvo priznava, da živi najvišje bitje in da je duša človekova neumrljiva.

2. Ono priznava, da se to najvišje bitje najdojstojnejše časti, ako ljudje točno spolnjujejo svoje dolžnosti.

Sila je revolucionarnim državnikom narekovala ta dekret. Spoznali so, da družba človeška nima v sebi pogojev obstanka, ako se ji spodkopljete temelji, namreč vera v Boga in v nesmrtnost duše.

Trezno misleč človek bi sodil, da zgodovini človeški tega nauka ne bo treba ponavljati. Toda o tem bi se varal. Dokaz temu je naša sedanja doba, katere javno življenje se razvija neodvisno od Boga ter grozi kakor pred sto leti vsled svoje neumaravnosti in nenravnosti človeštvo kot žrtvo svojega bogatajstva vtopiti v lakoti in v krvi! — Raz stolice vseučilišč, katere je večinoma ustanovila katoliška cerkev, oznanjuje in dokazuje se znanstveni ateizem, po srednješolskih knjigah poučujejo se posamezne stroke tako, da se morajo nehoté vzbujati v središjih dijakov verski dvomi, in kakšna je ljudska šola, to spričuje proslavljanje 25letnice sedanjih šolskih zakonov. — Tako se mladina pripravljala za javno življenje.

Vendar je po našem mnenju pri vsem tem najnevarnejše to, da vplivni velmožje nočejo priznati dejanskih sedanjih razmer, marveč menijo, da sedanjí zakoni zadostujejo tudi v verskem oziru. Pozabili so namreč, da vera ni mrtva stvar, marveč da je živa in da daje zdravo in krepko življenje, kjer se prosto razvija v svojem delovanju.

Zeleti bi pač bilo, naj bi stoletni spomin na francosko revolucijo odprl mogotcem sedanjih dnij oči ter jih spomnil besedij Robespierrevih, da brez Boga in brez vere v Boga človeška družba nima

trajnega in srečnega obstanka. Čuvaj v Vatikanu Leon XIII. porablja vsako priliko, da svetu kliče v spomin to resnico. Dal Bog, da bi glas njegov ne bil glas vpijočega v puščavi.

Državni zbor.

Dunaj, 25. maja.

Dr. Laginja je v pričetku današnje seje stavil nujni predlog, naj se nakloni državna podpora po toči poškodovanim v Istri. Nujnost predloga se vsprejme ter se izroči budgetnemu odseku v poročilo.

Tiskovni zakon.

Poslanec Tuček z drugovi stavil je nujen predlog, naj državni zbor naroči pozvedovati imunitetnemu odseku, je li odlok pravosodnega ministra z dne 6. febr. 1894, s katerim se opozarjajo državna nadpravnosti, da naj pri ponatisu govorov državnozbornih, ki pa niso v zapisniku zabilježeni, postopajo glede teh govorov jedino v smislu tiskovnega zakona, zakonit?

Vtemeljujoč svoj predlog povdarja predlagatelj, da krije ta ministrov odlok v sebi nevarnost za svobodo tiska, za imunitetno pravo in za narodno enakopravnost. Poslanec Morre očita Mladočehom, da s takimi narodnimi praskami v državnem zboru odvrtačo zbornico od resnega gospodarskega dela, čemur je seveda dr. Brzorad oporekal. Poslanec Spinčić je povdarjal, da je stvar nujna, ker se tu s tem odločuje pravica in prostost večine avstrijskih prebivalcev. Obširno govoril je za predlog poslanec Lueger povdarjajoč, naj se tudi Slovanom da, kar Nemci imajo in opominjajoč levico, naj imunitetni zakon, katerega je skovala liberalna vlada, sedanjí levičarski poslanci tudi branijo.

Nujnost predloga se odkloni s 157 proti 62 glasovom.

LISTEK

Pismo iz Abdere.

20. velikega travna 1894.

Nekateri pravijo, da se hodim v Abdero ženit. Pregarjati se ž njimi nečem, ker bi jih prepričal težko, tolažim se pa, da bodo svoje govorjenje skoraj zasukali drugače. 66 vinarjev me je veljal vožnji listek, pa sem se ustavil za Abdero. Veste, da nu! Tukaj bi se mi bila skoraj godila slaba. Legijoni kočevskih romarjev so se vračali od Nove Štife. In ko se je vlak ustavil, planili so v vozove. Bil sem vže na stopnjicah, pa so me začeli pehati nazaj. V nemško Kočevje pa nisem hotel; uprl sem se navalu ter zakričal: „Krote, jaz grem ven!“ Toda me niso slišali na svoja kočevska ušesa. Naposled sem se izročil valovom ter kar tako planil med množico. Nekaj časa sem se pehal sem in tja, dokler se mi ni posrečilo izmotati se iz gnječe. Ogleдал sem se in otipal in ko nisem našel nič hudega, oddahnil sem se, češ: „Da sem le še cel!“

Pred kolodvorom je stalo nekaj postopačev — ali kako bi jim dejal — ki čakajo vsakega vlaka. Sprejel me ni nihče, zato sem kresal v vas — v mesto ne smem reči, da bi me župan ne tožil.

Mladi kostanji ob novi cesti vže zelene in novi „hôtel“ bode kmalu do vrha. Gređoč sem se spominjal slavljenja abderskega poslanca, ki je bil prišel pred tremi tedni obiskat svoje verne ovčice. Pred dušo se mi je razvil še enkrat ves pisani sprevod. Bosopeti otroci, purgarji s pipami, „škrijci“ s „šustar“-kubami, gospe glasno kramljajoče in gospodične preširno se smejoče so vodile svojega dolgo-petega poslanca, ki je peljal pod pazuhó neko gospo ter se oziral ponosno in zavestno, češ: „Mi smo mi! — Kje enak se nam dobi?“ — V Abderi je vodovod vže izgotovljen, voda curlja na vseh konceh in krajih, ker so jo napeljali na vse strani, gostilničarji celo v kleti — praktiki! — da bodo ložje izmivali sode, ako jim kedo verjame. Ker sem pijanec, Bog mi odpusti, pogledal sem v to in ono gostilno, kjer sem videl in slišal marsikaj. V shajališče preoblastne vaške inteligencije se nisem upal, da ni me kak adjunkt, ali kar si bodi enacega, še pahnil skozi vrata, kakor se je zgodilo nekemu mojemu znanцу tam v L., ki so ga bili taki gospodje potočili po stopnjicah. Ne zamerim jim, mislim si pa: „Vsak po svoje!“ ter se jih ogibljem, zakaj „osel gre samo enkrat na led.“

Vaški možje (izvoljenci) v Abderi se sedaj le kregajo, kedaj bi začeli vodovod in vaščanje, kaj bi takrat jeli in pili in kje bi napravili kosilo. Domača

stranka poštenjakov se poteza za prostor na trgu pod „starodavno“ lipo, inteligencija se poteza za „hôtel“. Vidite, ti imajo svoj vzrok. Pripoveduje se namreč: Ko je bil zadnjič „veliki“ poslanec v Ribnici, zapustil je svojim preposlušnim ovčicam krasen spomenik. Učenci so ga prosili, naj jih s čim potolaži, ker ga ne bodo videli toliko časa. In on se jih je usmilil! Vzel je baje v spretno desnico kos oglja in jim je narisal na steno klubove sobane sliko: Na ministerskem fotelju sedi oseba, — v katerej poznajo baje nekateri gotovega ministra —, katera moli daleč proč svoje noge, pred njo se zvija trakanasta oseba in poljubljuje čevlje in hudobni jeziki trdijo, da so spoznali verni učenci v osebi svojega učenika. Zlobna roka je zapisala k ministru: „Razun mene ni Boga!“ in k osebi v prahu ležeči: „Pri petah se začne!“ kar so pa vže z beležem zamazali. Učenci hočejo pohvale mojstrove. Oj, kako bi se mojster smijal, ki bi videl vso čredo v jednom hlevu! Toda čujte! Doslej je piskala v vasi le jedna oblastna piščal in vsa vas je plesala tako, naj si je bil škrijci ali kmet, trgovec ali rokodelec, slovenoli germanophil. Toda oglašajo se vže nove piščali, slabotno še, toda vendar dovolj močno, da se sliši dovolj grozna disharmonija in skoraj ne bode nihče več plesal, nastal bode pravecati „divji lov. Mnogo gnjilobe, nesnage, smetij itd. je v Abderi in Bistrica,

G. M. M.

Podpore za promet.

Poslanec Biankini toži, kako je Dalmacija zapuščena glede železnične prometne zveze. V tem gospodarskem vprašanju so vsi Dalmatinci brez razločka narodnosti ene misli, da mora vlada v tem oziru kaj storiti, ter Dalmacijo zvezati bolj tesno po železnicah z državo.

Poslanec Kyrle izraža svojo zadovoljnost nad poročilom, da donavska parobrodna družba tako dobro napreduje, tudi je pričakovati, da se bode pri zaslužku ozirala na podunavske prebivalce ter da se bode vožnja po Donavi primerneje uredila za popotnike. Parobrodna družba pač lahko napreduje, ker je dobila od države tako izredno podporo. Da ta ni bila tako potrebna, to najbolje kaže že sedaj izkazana velik dobiček.

Državni dolg.

Poslanec Schlesinger omenja pri tej točki, da pri nas v Avstriji pride na vsacega podložnika 6 $\frac{1}{2}$ gld. letnih obrestij, katere je plačevati za državni dolg. V svojem govoru posezal je nazaj v razpravo o valuti ter povdarjal, da se s konvertovanjem naše denarne razmere ne bodo nič zboljšale, marveč da treba razumno pričeti s plačevanjem državnega dolga. Zato naj bi se osnoval poseben zavod, ki bi bil ločen od finančnega ministerstva in podrejen jedino le državnemu zboru. Odgovarjal mu je poslanec Neuwirth, ki pa je rekel, da neče posezati v valutno razpravo, ker se je glede tega že izrekla državna zbornica, s tem, da je sprejela valutne predloge.

S tem je bil rešen proračun finančnega ministerstva, ki kaže troškov 620,834.011 gld., dohodkov pa 623,157.030 gld.

Pristojbinske polajšave za hranilnice in posojilnice.

Poslanec Schorn poročal je v imenu pristojbinskega odseka o vladni predlogi, da naj se v nekaterih točkah spremeni zakon od 1. junija 1889 gledé polajšav pri pristojbini za društva, ki dajejo kredit in predujeme.

Poslanec Kaiser je zahvalil vlado, da je ta predlog izročila državnemu zboru še v tem zasedanju, ker te polajšave bodo posebno dobro došle revnejšemu ljudstvu. Potem obširneje govori o Raiffeisenovih blagajnicah, ki omogočujejo tudi kmetovalcem ceneji kredit. O tem bomo še obširneje v listu spregovorili, ko ta sklep dobi cesarjevo potrjenje ter stopi v veljavo kot zakon.

„Fora i s'ciavi!“

Iz Trsta 24. maja:

„Fora i s'ciavi!“ ali po naše: „Ven s sužnji!“ Ta vsklik se je slišal v torek zvečer — kakor poroča poluradni „Il Mattino“ — z galerije mestnega sveta tržaškega in sicer je bil naperjen proti dr. Sancinu, ki je zagovarjal pravično stvar ter dokazoval, da kakor ima 800.000 avstrijskih Italijanov zahtevati italijansko vseučilišče v Trstu, tako tudi pristaja pravo 15.000 tržaškim mestnim Slovincem prositi za jedno navadno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

ki teče skozi vas vže od stvarjenja, ni mogla osnažiti vsega, upajmo, da bode bolje funkcioniral vodovod. Kajpada bi bilo treba poleg tega še velike metle, o kateri pa pravijo, da jo vže nasajajo.

Pisati imam še mnogo, toda se mi ne ljubi, poročam pa izvestno o slavnosti, vsaj kako bodemo jedli in pili. Povabljen sem vže. Dotlej pa zdravi!

Vaš

Jurče Žapužki.

„Matica Slovenska“.

(Tajnikovo poročilo o društvenem in odborovem delovanju v XXIX. društveni dobi (1. VI. 1893—30. IV. 1894) na občnem zboru dne 17. majnika 1894. l.)

(Konec.)

Račune imajo čestiti zborniki tiskane v rokah in so jih imeli prej pisane v društveni pisarni na ogled. Gospodje presojevalci so jih dné 4. aprila natanko pregledali, primerjali s knjigami in prilogami ter našli vse v popolnem redu. Bodi jim zato še iz zborna dostojna zahvala. Računski sklep kaže navidezni primanjkljaj 190 gld., in sicer zategadelj, ker se je, kar je znamenje umnega gospodarstva, tekom leta za okroglih 1500 gld. denarja več vložilo kakor potegnilo, zato da vloge sproti nosijo obresti. — Odbor Vam ne podaje letos proračuna za l. 1895, ker ne bi imel niti približno istinite

Ropot, katerega je galerija delala o priliki te seje, je dal priložnost tudi nemškemu poluradnemu listu „Triester Zeitung“, da je na dostojen način obsodil pristransko postopanje in simpatizovanje župana z občinstvom na galeriji. Ta list zahteva namreč od župana, naj varuje svobodo govora vseh poslancev brez razločka strank, kajti če on (župan) zahteva od nekaterih poslancev (namreč zahteval je od slovenskih), da naj v svojih govorih ne izzivajo občinstva na galeriji — tedaj s tem omejuje svobodo poslancev, katerim pristoji pravica v okvirju predmeta govoriti po svojem najboljšem prepričanju.

Teltni razlogi so primorali nemški tržaški list, v tem tonu pisati naravnost proti županu, kar je znamenje, da je njegovo vedenje v seji od torika bilo čez vse neumestno. S tem pritrjuje ta list, da so se na galeriji „delle solenne occasioni“ (slovenskih priložnostij) v resnici godile neslišane reči, ki so segale čez vse meje dostojnosti. Veseli nas, da to vse potrjujeta oba poluradna lista, ki Slovincem gotovo nista preprijazna.

Kolikor se dostaja vsklika „fora i s'ciavi“, je pač žalostno, da se more na tak prost način žaliti poslanec, kateri izvršuje le zahtevo svojih volilcev. Ta vsklik, namenjen slovenskim poslancem, veljal je za vse tržaške Slovence, mestne in okoličanske, ki so v Trstu na domačih tleh. In uprav dotični, ki je izustil z galerije ta vsklik pod imuniteto tržaškega župana, je mogoče v Trstu ptujec in morebiti tudi še prekoluzan, ki gotovo nima pravice, na tak način in s takega mesta žaliti Avstriji vedno zvesti slovenski narod.

Zalostni politični odnošaji v Primorju so podlaga tudi takim vsklikom, kajti kjer se prezira večina prebivalstva in njega narodnost, tam se ne poštevata niti s temeljnimi zakoni zajamčena pravica. Dokler se bode nadaljeval današnji politični sistem v Primorju, ni upati, da se stvari na boljše obrnejo in da se Slovanom prizna to, kar jim gre po božjem in ljudskem pravu.

Da, kedar bi Slovenci, ki so se v Trstu naselili, bili v vsem podložni sužnji Lahov — kakor to želi poročilo šolske komisije z ozirom na slovenske šole — in bi se odpovedali svoji narodnosti in jeziku ter bi postali sobojevniki Italijanov proti svoji na večjo slavo „avite colture“ in sramoto svoje lastne matere dežele — tedaj jih ne bi traktirali z vskliki „fora i s'ciavi“, ampak bi jim bili „i nostri bravi vilici“ ali „concittadini“.

No, ako se Slovenci usojajo prositi le to, kar jim že po naravni pravici gre, tedaj so „nehvaležni stvori, ki so, prišedši v eminentno italijanski Trst, bili v njem gostoljubno sprejeti“ ter „namesto da bi se iz hvaležnosti in spoštovanja do mesta, ki jih je sprejelo in jih hranilo, udali toku njegovega materijalnega in intelektualnega življenja“ — oni tedaj „brez pravih podlag in brez kulturnega smisla iz ultranarodnih vzrokov želijo, Trst ali vsaj njega del vrstiti v njih sanjarske aspiracije in prihodnje kraljestvo“. Svaka sila do vremena!

podlage, marveč popravljeni, istinitejši proračun za tekoče leto, v katerega je za izdavanje knjig vpostavljenih že 5250 gld. — Ker je „Matica“ v prvem desetletju imela svoje občne zbornice večinoma v polnem času, segale so njega upravne dobe po navadi od julija preteklega do junija tekočega leta; po tej dobi so se pravilno ravnali tudi računski sklepi in proračuni. Ko se je pa v občnem zboru leta 1874 sklenilo, da bodi Matično upravno leto koledarsko leto, ne da bi se bili ob jednom roki občnih zborov preložili, poročalo se je tudi pravilno o računskem sklepu preteklega, ne pa o proračunu tekočega, marveč prihodnjega leta, ki ni mogel biti zanesljiv, ker mu je manjkalo istinite podlage, dejanskega prebitka ali primanjkljaja v blagajni z dnem 31. decembra dotičnega leta, s katerim se je račun sklenil. To se je nadaljevalo vsa leta do naj-novejšega časa.

Kakor je razvidno iz bilance o društvenem premoženju, znaša Matično imetje koncem leta 1893 vsega skupaj 57.248 gld. 48 kr. in se je pomnožilo tekom zadnjega leta za 1137 gld. 29 kr., lani pa samo za 391 gld. 77 $\frac{1}{2}$ kr.

Letos prejmo društveniki prvič tudi račun o Knezovi ustanovi, ki kaže na 30.451 gld. 96 kr. glavnice, kar nese okroglih 1200 gld. letnih obrestij in bo zadostovalo za izdavanje zabavne in poučne Knezove knjižnice.

Izlet hrvatskih poslancev v Budimpešto.

Iz Zagreba, 17. maja.

Naši poslanci so tedaj sklenili na zadnji svoji skupščini, da se udeleže izleta v Budimpešto, kamor so povabljeni. Pravijo, da se jih je odločilo za potovanje do 57. Vladna stranka se je trudila, da pridobi za to podjetje tudi opozicijo, ali ji je popolnoma spodletelo. Poslanec Crnković je dokazoval opozicijskim poslancem, koliko važnosti bode ta izlet, kajti pri tej priložnosti bi mogla tudi opozicija izjaviti v društvu ogerskih poslancev svoje politične nazore, pa bi se na ta način morda marsikaj doseglo, kar se drugače ne bode nikdar. „Sedaj je čas zato, da z našimi zavezniki skupno delujemo“ pravi omenjeni poslanec, „kajti nemirni časi se približujejo in jaz ljubim le preveč svojo hrvatsko domovino, a da jej ne bi hotel pomoči, kadar se da kaj doseči“. Da se opozicijski poslanci niso ozirali na te besede, je čisto naravna stvar, kajti učiti se domoljubja od moža, ki je pred nedavnim v Budimpešti javno v saboru ponižal hrvatsko domovino na sramoten način z izjavo, da Hrvatska nima historičnega prava in da je opozicija le navidezna, da je prav za prav niti ni, bil bi pravi nezmisel. Hrvati dobro vedo, kaj imajo pričakovati od Mažarov v vsakem slučaju, saj jih uči v tem pogledu vsakdanja skušnja. Kar se tiče pa opombe, da se približujejo nemirni časi za Oggersko, je prav verjetno, ali v tem slučaju pa niso Hrvati poklicani, da jih podpirajo v njihovih podjetjih, marveč da skrbje za svojo bodočnost sami ne v zvezi z Mažari, nego z drugim faktorjem, ki je znal hrvatski narod bolj ceniti nego sami zavezniki njegovi. Mažari se morda boje za svojo svobodo, ter vabijo v svoj tabor tudi one, katerim niso prave svobode nikdar privoščili. Je li tedaj pametno od hrvatskih poslancev, da sklepajo s takim zaveznikom tesneje zveze prijateljstva. Vsa hrvatska zgodovina dokazuje, da so Mažari zvezo s Hrvati le zlorabili v svoje svrhe in da Hrvatska ni imela od nje nobene koristi, marveč vedno borbo za svoj obstanek. Naši mažaroni se niso iz zgodovine nič naučili, ko se sedaj slepo oklepajo svojih neljubeznijih zaveznikov.

Vže v zadnjem svojem dopisu sem omenil, da bržkone ne pojdejo v Budimpešto naši poslanci takozvane srbske stranke in sicer radi tega, ker ni narod zadovoljen s civilnim zakonom, katerega hočejo Mažari z vso silo uvesti. Ali kolikor je takozvanih Srbov v vladni stranki, ni se nobeden oglašil proti izletu, pa se ga bodo bržkone udeležili. Pač pa je proti izletu govoril zastopnik takozvane srbske samostalne stranke, ali iz drugega razloga. Predsednik ogerskega sabora Banfy je v svojem povabilu imenoval le hrvatske poslance ne pa tudi srbske, kakor si to želi poslanec Jovanović, češ da na hrvatskem saboru niso zbrani samo hrvatski nego tudi srbski poslanci. Omenjeni poslanec iz tega razloga ne more sprejeti povabila za izlet. Ta iz-

Mej depoziti se ne nahaja več obveznica tukajšnje čitalnice, ker jo je upravništvo vrnilo čitalniškemu odboru na njega dotično prošnjo.

Društveni knjižnici je prirastlo zadnje leto 509 knjig, zvezkov in časopisov; 386 po zamenji, 115 vsled daril in 8 po nakupu; 278 čeških, 119 ruskih, 57 slovenskih, 23 hrvaških, 8 nemških, 7 bolgarskih, po 6 sorbskih in srbskih, 4 latinske in 1 poljska. „Matica“ zamenjuje svoje knjige z 32 raznovrstnimi društvi in korporacijami; v najnovjšem času se je njim pridružilo še „Historično društvo v Lvovu“. Zamenjevalcem so se pošiljale ob prejemu običajna potrdila, darovalcem pa, kjer stane nanesti udvorljivost in pa potreba, pismene zahvale.

Dne 1. januarja lani je štela Matičina književna zaloge 19.089 knjig in 240 zemljevidov. Tekom leta ji je prirastlo 3400 knjig, odpadlo pa 5423, in sicer 4505 poslanih društvom, 539 podarjenih raznovrstnim prosilcem, 379 pa poprodanih knjigotržcem in posameznikom. Koncem preteklega leta je torej zaloge štela 17.066 knjig in zvezkov ter 240 zemljevidov. — Popolnoma so lani pošle le: Marnova „Slovnica češkega jezika“, dra. E. H. Coste: „Pregled slovenskih čitalnic“ in „Letopis za l. 1889“. Za darila je bilo predsedništvu merodajno običajno odborovo navodilo in je prejela „Matica“ od obdarsovancev večinoma tudi primernih zahval.

govor je pa popolnoma jalov, kajti na hrvatskem saboru je zastopana samo ena narodnost namreč hrvatska, kar je tudi zakonjeno. Tukaj se tedaj ne more govoriti o srbskih poslancih.

Ban hrvatski se je povrnil iz Budimpešte, kjer je v velikaški zbornici govoril in glasoval za civilni zakon. Omenjeni govor pa je bil po mnenju vseh prav voden, ali v eni točki vendar le malo pomenljiv. Ban se je namreč izjavil, da se potrebuje za take velike spremembe v društvenem življenju mnogo časa in naravnega razvitka. S tem je hotel reči, da še ni čas za Ogersko, da se ta postava vže sedaj sprejme. Pa vže ta opombica, ki ne pomeni nič, nego je sama fraza o navidezni kulturi in napredku je neke državne ogerske tako spekla, da so začeli resno razpravljati vprašanje o bodočem ministerskem predsedniku na Ogerskem, pa so kot takega splošno imenovali bana Khuen Hedervarya. Hrvatom gotovo ne bi bilo žal, da zgube svojega bana, a Mažarom pa ne bi bilo prav, da ga dobe za ministra predsednika. Bližnja prihodnost nam bo pokazala, jeli si je ban hrvatski s svojim govorom stekel ministersko predsedništvo, ali ostane še na Hrvatskem, kjer morda še ni popolnoma dovršil svoje misije.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. maja.

Nemštvo na Tirolskem v nevarnosti.

Nekateri nemški listi zadnji čas tožijo, da je na Tirolskem vže nemštvo v nevarnosti. Italijani vedno bolj odriavajo Nemce proti severu. Posebno „Alld. Blätter“ tožijo, kako se vedno bolj razširja italijanski življenjski protiseveru, zlasti ob nekaterih novih cestah. V Bolzanju se je nedavno dovolila vpeljava italijanske božje službe, ker je v Bolzanju in okolici po zatrjevanju italijanskih listov 4000—5000 Italijanov. Le gorska sela so še varna pred italijanskim priseljevanjem. Zanimivo je pa, kar piše ta list o ljudski štetvi. Pravi namreč, da se temu ne sme pripisovati prevelika važnost, ako se je pri poslednjem ljudskem številjenju naštel manj Italijanov, nego pri predzadnjem. To je mnogo odvisno od tistega, kdo ljudsko številjenje vodi. V nemških krajih je gotovo več Italijanov, v italijanskih pa več Nemcev, nego so jih je pri ljudskem številjenju naštel. S tem nemški list tudi tako rekoč priznava, da je v Celju, Mariboru, Celovcu, Gorici, Trstu itd. več Slovencev, nego se jih je naštel, ker so slovenski nasprotniki vodili ljudsko številjenje. Nemški list bode pač dobro vedel, kako Nemci pri ljudskem številjenju delajo, zato mi hočemo njegovo priznanje zapomniti.

Mladočehi. Češki liberalni stranki ni nič kaj po volji, da se mej narodom razširjajo knjižice, v katerih se pojasnjuje s katoliškega stališča njih delovanje. Kakor se je poslanec Sokol te dni izrekel na nekem shodu, hoče mladočeška stranka delovanje klerikalcev s tem paralizirati, da začne izdajati knjižice in jih razširjati mej narodom. Dosedaj so Mladočehi premalo skrbeli za duševno hrano narodovo. Kakšna bode ta hrana, nam kaže to, da se

Da se društvena hiša obdrži v dobrem stanu, bilo je lani tekom leta treba izvršiti več bistvenih poprav. Vkljub temu se je hišnemu gospodarstvu posrečilo, da ni prekoračilo onega zneska, ki je bil kot petletni povpreček stroškov na hišne poprave postavljenih v ta namen v proračun. Mej hišnimi strankami se tekom lanskega leta ni izvršila nobena sprememba.

V poverjeništvu je zabeležiti več sprememb. Odboru je vedno na tem ležeče, da pridobi za društvo več Matičarjev. To se da pa v prvi vrsti in najboljšje dosežati z dobrimi in mnogobrojnimi poverjeniki. Novega poverjenika je dobil Črni vrh nad Idrijo. Moravska dekanija se je razdelila v dve poverjeništvu s sedežema v Moravčah in v Zagorju. Novega poverjenika so dobili Št. Peter na Krasu, Bohinj, Vrhnika, Kamna Gorica, Ptuj, Zavrč, Cirkno. Novo poverjeništvu se je osnovalo za Ajdovščino. Novega poverjenika so dobili Komen, Pulj in Zagreb. Izpraznjena so pa poverjeništvu za Selca, Ločnik, Borovlje. Vseh poverjeništev šteje 123.

Mej Matičarji je opaziti dosledno naraščanje. Koncem lanskega leta je štela Matica 2360 društvenikov, namreč 7 častnih, 287 ustanovnih in 2066 letnih; torej vsega skupaj za 160 več kakor predlanskim. Ko je stala Matica v prvi polovici društvenega obstanka v letu 1872 na vrhuncu, štela je 6 častnih, 392 ustanovnih in 1595 letnih, vsega

je Sokol izrazil, da je vsaka vera dobra, če le dobro pospešuje. Dobro se pa lahko dela tudi brez vere. Iz tega je jasno, da bodo Mladočehi v svojih knjižicah razširjali ono moralo brez vere, katera se uči v francoskih šolah.

Civilni zakon na Ogerskem. Liberalni listi so jako potrjeni. Tudi njim se ne dozdeva verjetno, da bi cesar hotel, kar naenkrat kacic 30 veleposestnikov, kateri plačujejo nad 3000 gld. davka, imenovati za grofe in barone, da dobe glas v gospodski zbornici. Imenovati bi se moralo namreč več židov. Tako pomnoženje višjega plemstva bi bila nenavadna prikazen, posebno ker dotičniki nimajo pokazati nobenih zaslug za domovino, razun teh, da so nekateri v kratkem času na malo sumljiv način obogateli in da so pripravljeni glasovati za vlado. Tako pomnoženje ogerskega višjega plemstva bi pa vzbudilo veliko nevoljo mej ogerskimi magnati. Prepričani smemo biti, da bi mnogi grofi in baroni iz starih rodbin šli v opozicijo, ako vlada dožene tako pomnoženje ogerskega plemstva z ljudmi brez vsacih zaslug. Tako pomnoženje plemenitšev bi plemstvu vzelo mnogo veljave. Zaradi tega vže v ogerskih liberalnih krogih vedno bolj prihajajo do prepričanja, da Wekerle pade. Nekateri vže izražajo želje, da se sedaj še ne pošlje v gospodsko zbornico predlog o civilnem zakonu, temveč naj se počaka do jeseni, da se razmere kaj premene. Večina liberalne stranke pa sili na hitro odločitev. Boje se namreč, da bi konservativci mej parlamentarnimi počitnicami še kaj pristašev ne pridobili. Tudi ne marajo grofu Kalnokyju dovoliti poprej budgeta za vnanje stvari v ogerski delegaciji, da se ta stvar vže reši. Grofa Kalnokyja dolže, da on deluje proti civilnemu zakonu in letos bi ga v delegaciji radi prisilili, da odstopi, da jim ne bode delal ovire. Če mu pa za jedno leto dovolijo budget, mu pa več ne pridejo do živlega, ker čez leto pride morda druga vlada na Ogersko in se vsled tega razmere na Ogerskem popolnoma premene.

V Srbiji je popolen prevrat. Sedaj vlada hiti z imenovanjem novih županov. Po ustavi, katero je obnovil kralj, ima vlada pravico imenovati župane, in se ne volijo, kakor so se po odpravljeni ustavi. Ravno tako hite z odstavljanjem uradnikov in zapiranjem radikalnih poslancev. Mej drugim so zaprli predsednika radikalnega kluba Tajšiča. Radikalci so jako poparjeni in dosti ne mislijo na upor. Pašič, ki je nedavno še kazal tak pogum, se je izjavil, da hoče ostati zvesti podložnik kralju. Popolnoma zanesljivih poročil po iz Srbije ne dobimo, ker vlada pazi, da ne pride kaj jej nepovoljnega mej svet.

Alemanski socialisti so imeli te dni shod v Parizu. Sklenili so, da naj se odpravi osebna lastnina, vpelje prisilno delo in občno blagostanje. Vsi državljani so po teh sklepih se vrstiti v zadrugo, katero vrstenje oskrbi krajevna delavska borza. Departementna delavska borza zjedini vse te zadruge v zadrugne zveze in narodna borza združi vse zveze v jedno celoto. Politični red se spremeni po zahtevah novega socijalnega reda. Menjanje blaga mej za-

skupaj torej 1993 društvenikov. Potem je njeno število skoz sedem let dosledno padalo, od l. 1880 naprej pa dosledno naraščala in je prvotni vrhunec leta 1889 doseglo, zadnja leta pa za 300 prekosilo. Le število ustanovnikov ne gre vzporedno s številom Matičarjev sploh; za letos je plačalo dozdej 571 letnikov.

Od posameznih poverjeništev posebno napredujejo Idrija, Št. Peter, Radovljica, Bled, Ribnica, Vrhnika, Maribor, Šmarje pri Jelšah, Št. Jurij ob južni železnici, Gorica, tržaška okolica.

Lani je posebni odsek iz odbora napravil osnovo novim pravilom, katerim je občni zbor po odboru z jedno samo malo premembo pritrđil in katero je, kakor že zgoraj omenjeno, visoka ces. kr. deželna vlada tudi odobrila. Ker se bila prvotna pravila v marsičem zastarela in ker je bil po njih osnovan opravični red, zastarel je tudi opravični red, kateremu je iz istega uzroka treba preosnove. Zategadelj je odbor v svoji 98. seji sklenil sestaviti nov opravični red in izročiti to nalogo istemu odseku, kateri je napravil osnovo novim pravilom. Omenjeni odsek je svojo nalogo izvršil in odbor je v svoji zadnji seji to osnovo odobril; danes stopa pa pred občni zbor s samostojnim predlogom, da tej osnovi pritrđi tudi on. Novi načrt je zbornikom na ogled; iz njega naj se blagovolje prepričati, da je bilo marsikaj pre-

drugami se bode vršilo brez denarja, druge določbe se bodo pozneje določile. Shod pa ni bil posebno dobro obiskan.

Cerkveni letopis.

Vlaganje temeljnega kamena za novo farno cerkev.

Iz Št. Jurija pod Kumom.

Za dolgo časa so mnogi naši farani gojili željo po novi cerkvi, ker je stara, če tudi ne slaba, vendar vsestransko premajhna. Spomladi lanskega leta se je naš prečastiti za vse dobro vneti gospod župnik Ivan Vidergar o tem posvetoval z veljavnimi možmi; vsi so enoglasno sklenili, da hočejo zidati novo farno cerkev. Ta sklep našel je pri vseh faranih, h katerim sta se gospod župnik in gospod kapelan s ključarji podala popraševati o prostovoljnih doneskih, katere bi v ta namen mogli in hoteli dati, prijeten odmev. Vsi so bili pripravljeni denarno in s svojimi telesnimi močmi skrbeti za to, da se ta sklep vresniči. Z veseljem so se takoj poprijeli dela in jeli kmalu prinašati obljubljene doneske. Pripravljali so celo leto, lomili kamen, sekali in obdelovali les, dovažali kamen, pesek, les itd. Vse to delali so s takim veseljem in navdušenjem, da jih je bilo večkrat prav prijetno opazovati. Ker nas je še prijetno vrsme po zimi pri delu zdatno podpiralo, nam je bilo mogoče pripraviti precej gradiva. Naročili smo zidarskemu mojstru g. Vincenciju Greinu iz Vojnika pri Celju, da nam napravi obris za nameravano novo farno cerkev, ki bo z zidom 28 metrov dolga, 13 metrov široka in 14 metrov visoka. Potem smo se z njim pogodili za zidanje nove cerkve ter sklenili, da hočemo spomladi delo pričeti.

Teden pred binkoštni došel je gosp. mojster v Št. Jurij ter začel kopati s farani temelj za novo cerkev. Binkoštni torek smo pa obhajali prelepo slavnost vlaganja temeljnega kamena nove cerkve. Da se je mogla ta slavnost po vsem slovesno vršiti, prišla sta v ponedeljek popoldne na prošnjo g. župnika milos. g. prelat dr. Janez Kulave in bogoslovni profesor g. dr. Ivan Janežič iz Ljubljane v naš kumljanski svet. Dan pred slavnostjo je mil. prelat z azistencijo slovesno postavil sv. križ na mestu, kjer bo stal v novi cerkvi veliki altar. V torek ob 10. uri se je imela vršiti slavnost. Vabljeni po slovesnem zvonjenju, potrčovanju in pokanju topičev, s katerim so št. jurski fantje proslavili ta dan, jelo se je ljudstvo domače in sosednih fara že ob 9. uri zbirati. Ogledovali so temelj, ki je bil za polovico cerkve skopan ter občudovali ogromne kopice kamena. Do desete ure nabralo se je prav mnogo ljudstva, ki je želelo videti to redko slavnost. Ko je ura deset odbila, stopil je na prižnico preč. gosp. profesor dr. Ivan Janežič, in je ljudstvu v prav prisrčnih, izbranih besedah kazal potrebo, da je hiša božja krasna in da vstreza svojemu namenu. Izvajal je to potrebo iz tega, ker je hiša božja kraj, kjer se označuje resnica, kraj, kjer se dele vse milosti in skupno ognjišče, okrog katerega se zbirajo vsi farani prosit in prejemat od Boga vseh milostij, katerih potrebu-

naredbe potrebnega. Poročevalec iz odseka bo pri 6. točki dajal na zahtevo pojasnila.

Izmej večjih slavnostij, h katerim povabljena, se je Matica častne dolžnosti znebila dostojno, bodita omenjeni: Draškovičeva v Zagrebu dne 15. junija in Gunduličeva v Dubrovniku dne 26. junija. Pri prvi je bil v društvenem imenu navzočen odbornik Koblar, pri drugi odbornik dr. Tavčar. — Da se je vabilom na druge slavnosti tudi primerno odzivala, bodi tu le mimogrede kot samo ob sebi umevno omenjeno.

Posebna deputacija je izročila častnemu članu, visokospoštovanemu in zaslužnemu bivšemu deželnemu predsedniku baronu Andreju Winklerju lično izdelano častno diplomo. Slavljencec se je za to odlikovanje zahvalil Matici v zelo laskavem pismu, katero je bilo svoje dni objavljeno v obeh tukajšnjih domačih dnevnikih.

Dne 13. februarja t. l. je umrl v Zagrebu Matičin častni član, kanonik in bivši predsednik Jugoslavenske akademije, dr. Fran Rački. Matica je o tej priliki izrazila omenjenemu društvu brzojavno svoje sožalje, položila na pokojnikovo rakev venec s trakovi in bila pri velečastnem pogrebu dne 15. februarja zastopana po odbornikih gospodih Koblarju, Pleteršniku, dr. Požarju in Rutarju.

Dne 17. aprila je umrl v Ljubljani Matičin odbornik Ivan Tomšič, c. kr. v. u. učitelj, lastnik zla-

jejo za dušo in telo. K sklepu je pohvalil farane, da so dosedaj tako pridno delali in navduševali staro in mlado k delavnosti še zanaprej, da bode vsak nekaj pomagal k novi farni cerkvi.

Po govoru vršil se je blagoslov temeljnega kamena, nato je bila slovesna sv. maša.

Vem, da ostane ta lepa slavnost št. jurkim faranom v nepozabnem spominu in prepričan sem tudi, da je pri tej priliki marsikdo sklenil, v prihodnje še bolj se truditi in si prizadevati, da bo hiša božja res krasno in primerno prebivališče Najvišjega. Bog daj našim ljudem, da vstrajajo v svojih dobrih sklepih, da bo šlo naše delo, kakor do sedaj prav srečno izpod rok. Bogatija pri nas ni doma, a vendar lotili smo se težavnega dela. Ker se pa dandanes povsod toliko prosi za vse različne namene, si ne drznemo bralcev tega dopisa tudi s svojo prošnjo za podporo nadlegovati. Prepričani pa smo, da pridejo te vrste gotovo tudi komu v roke, kateremu je št. Jurij in dobro naše ljudstvo posebno pri srcu, bodisi da je tu bil rojen ter tu preživel prva svoja leta, ali da je morebiti tu deloval v duhovnem pastirstvu, ali ga kak drug prijeten spomin veže na naš kraj in bi vsled tega tudi rad kak darček priložil za našo novo farno cerkev. Vsem tem naznanjamo, da se vsak dar hvaležno sprejme. Onim pa, ki so nam v ta namen že kaj poslali se ob tej priliki pristočno zahvaljujemo. Bog povrni vsem stotero, nam pa nakloni še novih dobrotnikov!

Koledar

za 22. teden leta 1894.

Nedelja, 27. maja: 2 pobink.; evang.: Pri-lika o veliki večerji; Magdalena P. d. Ponedeljek, 28. maja: German šk. Torek, 29. maja: Feliks p. Sreda, 30. maja: Ferdinand kr. Četrtek, 31. maja: Kancijan s tov. m. m. Petek, 1. junija: Sree Jezusovo. Sobota, 2. junija: Erazem šk. — Lunin spremin: 27. maja ob 9. uri 10 minut zvečer zadnji krajec. — Solnce izide 30. maja ob 4. uri 20 m.; zaide ob 7. uri 36 m. — Dan zraste do 21. junija za 16 minut in se skrči do 30. za 3 minute.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. maja.

(Cerkvena umetnost na tukajšni c. kr. obrtni strokovni šoli.) Kakor je našim čitateljem že znano, je visoko ministerstvo za uk in bogočastje ukrenilo, da se otvori na tukajšni obrtni šoli poseben oddelek za cerkveno podobarstvo. Za učitelja na tem oddelku je imenovan sloveči naš kipar A. Gangl. Kakor se nam poroča, bode g. Gangl nastopil s 1. septembrom svojo službo in naloga mu bode, da goji figuralno plastiko s posebnim ozirom na cerkvene potrebe. Da je naša cerkvena umetnost ravno v figuralni smeri najbolj potrebna podpore in preporoda, nam bode pritrtil vsak, kdor se zanima za umetniško olepšavo naših božjih hramov. Arhitektonski del altara ali druge cerkvene oprave je čestokrat

tega križca za zasluge, občinski svetovalec, urednik „Vrtca“, itd. po dolgem in mučnem trpljenju. Pokojnik je bil jako marljiv in plodovit pisatelj; matičnemu odboru je pripadal 21 let in zelo vestno 17 let urejeval v Letopisu „Slovensko bibliografijo“, katero po njem prevzame gospod profesor Perušek. Svojega odbornika se je Matica na zadnji poti častno spomnila po mnogobrojnih odbornikih in društvenikih, na njegovo rakev je pa položila venec s trakovi in primernim napisom.

Ustanovnike je zgubila Matica vsled smrti v zadnji dobi štiri. Umrli so gg. Matej Vrečko, župnik na Ponikvi, dne 10. julija 1893, Fran Dolinar, župnik v p. na Trati, dne 16. julija 1893.; Teodor Napret, c. kr. senatni predsednik v p. na Dunaju, dne 20. marca 1894 in Jernej Jarc, župnik v Dolu, dne 22. marca 1894. — Dalje je zgubila Matica tri poverjenike, ti so: Harmel Adolf, dekan v Komnu, Smrekar Franc, vikar v Medani in Ambrož Matija, dekan v Kaplji. Poleg teh pa še večje število letnih društvenikov, kojih pa zaradi obilice ne gre tu imenoma navajati.

Vsem njim bodi blag spomin; vsem Matičarjem pa in prijateljem društva, kateri so društvo in njegov odbor v zadnji dobi rodoljubno podpirali, dostojno zahvalo, združeno z željo, da ostanejo Matici zvesti prijatelji tudi nadalje, ter ji pridobivajo vedno več podpornikov.

precej dostojno pogojen, a kvarijo ga figuralni nedostatki. Gosp. A. Gangl se torej odpira široko in hvaležno polje delavnosti in želimo, da bi se sedaj naša cerkvena umetnost krepkeje in bujnejše razvijati jela v čast božjo in slavo domovine slovenske!

(Iz Novega Mesta.) Procesija sv. R. Telesa se je izvršila tukaj pri ugodnem vremenu jako slovesno. Udeležilo se je uradnisko osebje polnoštevilno in ogromno ljudstva. Mestni odbor je dal napraviti za posamne postaje lične oltarje. — Mestno županstvo je izdalo po mestu posebno okrožnico, s katero vabi meščane, da se pripravijo na slovesno otvoritev železnice, da okrase hiše z zelenjem in zastavami. Dne 31. t. m. bodo mestne prodajalnice od 11—3 ure popoldne zaprte. Ker obiščejo 3. junija „Ljubljanski Sokol“ „Slavec“ in društvo „Ljubljana“ Novo Mesto, ostane naj vsa dekoracija do 4. junija.

(Dolenjska železnica.) Poroča se nam: Za sprejem slavnostnega vlaka se delajo po več krajih velike priprave. Kedor bo imel korist od nje, se je res lahko veselil. Kedor se je vže peljal po novi progi, za kar je bila vže večkrat prilika, videl je lahko, da je največjo škodo naredila po Temeniški dolini. Skozi in skozi po najlepših travnikih po 20 in več metrov na široko. Kje se bode nadomestila ta zemlja? Poljedelstvo tako nič ne nese, živinoreja največ obeta, ali kako, če je tretjino travnikov železnica požrla in bote druge dve tretjini tudi slabši, nekaj ker marsikje železnica zavira odtok vode, dasiravno gospodje inženjerji tega nočejo vedeti, nekaj ker bode krma ob železnici tudi vsled gostega dima slabjša. Da je prvo res, priča faktum, da je v dveh vaseh (kolikor jaz vem) lansko jesen prišla voda do poslopj in v hleve, kamor ne pomnijo vže veliko let, da bi bila prišla, in vendar v jeseni Temenica ni bilo posebno narastla. Da je krma ob železnici slabša, pripovedujejo mnogi, ki so vže skusili, in vsak ve, kak drobir se dobi v oči, če se gleda iz železničnega voza in si lahko misli, da to ne more biti dobro ne za travo, ne za živino. Ob enem je obteženo obdelovanje in poraba travnikov. In te najboljše travnike plačevali so kvadratni meter po 14—20 kr. Papir, če je količkaj počekkan stane toliko, in robca ni tako slabega, da bi bil tako po ceni. Nekaj so te cene tudi domači cenilni možje krivi. Tako je bil izvrsten travnik cenjen po 14 kr., sosedni travnik pa v drugi občini ležec pa slabjši, so drugi izvedenci cenili po 22 kr. To naj je dovolj za danes. Upam, da bode slavno vredništvo sprejelo tudi, če kedo kaj slabega pove o dolenjski železnici. Saj imajo še svetniki svojega „diabola“ predno jih razglasijo za svetnike. Svojo senčno in solučno stran ima tako vsaka stvar na zemlji, vpraša se le, katera je večja.

(Nedeljski počitek.) Z Dolenjskega se nam piše: Kakor je poročal „Slovenec“ in drugi časopisi spremenila se je nekoliko ministerska odredba glede nedeljskega počitka, ter sprememba stopila v veljavo z dnem razglasitve oziroma prvo nedeljo po tem dnevu t. j. 20. t. m. Nekateri trgovci po deželi pa ne mislijo še zapirati prodajalnic ob treh popoldne, ampak čakajo, da se jim posebej to naznani, ali po okrajnem glavarstvu, ali po občini, ali žandarmeriji ali po finančni straži, ali pa ne vem še katerem potu. Naj torej za to poklicani, in če teh ni, nepoklicani skrbe, da se ta mrvice nedeljskega počitka izvede, in če še ni dovolj razglašena, dovolj razglaši, da se ne bode zgodilo kakor prvotni odredbi iz l. 1885., da se morajo prodajalnice zapirati ob 5. uri popoldne, za katere so nekateri trgovci zvedeli še le lansko leto. In da se ji ne bode zgodilo, kakor se godi marsikateri dobri ali vsaj za silo dobri postavi, za katero se nobena oblast ne briga, in katera se tu in tam izvede le, če dotični oblastnik sam občuti kako protipostavno nerodnost. Kakor za posameznike velja tudi za občine, korporacije za narode in za cerkev načelo: Vigilantibus jura t. j. prav na slovensko prestavljeno: Kedor išče pravico, jo včasih najde.

(Umrli) je, kakor poroča „Amerikanski Slovenec“ dne 8. maja v Chippewe Falls, Wis. slovenski naš rojak duhovnik Fil. Erlach. Truplo se je prepeljalo v Marquette Mich. in se tam položilo v grob.

(Kako je trzaška šolska komisija številko 497 pretvorila v 116?) Kakor je vže znano število podpisov na čveterih prošnjah za ustanovitev slovenske šole v Trstu je bilo skupno 497. Od teh je šolska komisija odbila 6 podpisov, ker so po nje menenju bili dvakrat podpisani edni in isti, (kot da ni več oseb z enakim priimkom); 8, ker jih niso mogli brati (?), 3, ker so izjavili pred izpraševalno komisijo, da pre-

klicujejo svoje podpise; 11, ker so umrli; 22, ker se niso odzvali povabilom izpraševalne komisije; 111, katerim se ni moglo povabilo dostaviti (boljše: katerim niso magistratni sluge hoteli dostaviti eventualno potrditi se, da jih pri slučajni spremembi stanovanja poiščejo); 62, ker stanujejo zunaj mestnega perimetra; 69, ker nimajo otrok sposobnih za zahtevano petletnico (1888—93); tukaj se mora razumeti, da teh 69 starišev ima otroke, ki ali so že prekoračili ali niso še godni za zgorej omenjeno dobo; 30, ker niso bili poročeni (čeprav so namenili poročiti se, predno se slovenske šole ustanovi); 27, ker se izpraševalna komisija ni mogla prepričati o verodostojnosti podpisov in slednjic 32, iz raznih ne baš tehtnih vzrokov, nekatere mej temi tudi vsled tega, ker so se pred izpraševalno komisijo izjavili kot Hrvati, Čehi itd., katere šolska komisija noče mej Slovence šteti. — Kakor se torej vidi, uporabila je šolska komisija vse mogoče načine, le da vmalovaži prošnje za slovenske šole. Vkljub temu, ni mogla 116 starišem zanikati 169 za šolo godnih otrok. Da to število otrok ne vdari preveč v oči, trdi šolska komisija, da so isti, čeprav v mestnem obseju, vendar raztreseni na vse ulice, katere pa, da niso oddaljene 4 kilometre od slovenskih šol v okolici, torej da se te otroke lahko pošilja tje v šolo, mejtem pa ko, ako se razdeli 169 slov. otrok na 11 šol v mestnem obseju, pride na vsako le 16 otrok nasproti 16.912 otrokom, ki zahaja v italijanske šole v kup, ali 1540 na vsako. — To so podatki, ki morejo biti navodilni le slepcem — opojenim z narodnim fanatizmom zagrnjenim v liberalnem plašču mestnega magistrata v Trstu. — Da slepecem odpremo oči, povemo le, da slovensko šolo družbe sv. Cirila in Metodá v okrožju sv. Jakoba v Trstu, obiskuje 370 otrok slovenskih starišev in ako bi bilo prostora, jih bi bilo še jedenkrat toliko le iz tega okrožja. To število pa je tudi uzrok, da se Lahí boje slovenskih šol.

(Zelena cepljenje.) Kmetijska podružnica krška priredi v četrtek 31. maja in v petek 1. junija učni tečaj za zeleno cepljenje ameriškkih trt, vselej dopoldne v Krškem.

(Toča.) Dne 16. t. m. je toča pobila v šentrupeški občini po vaseh: Hrastovca, Moste, Pijavce, Spodnji Mladotič in Vrba. Škode je do 11.000 gl.

(Pobegnula je) dne 23. t. m. kašnjenka Marija Mlačnik iz begunske kaznilnice.

(Praznik sv. R. Telesa v Celovcu.) Poroča se nam: Ob jako lepem vremenu vršila se je običajna procesija sv. R. Telesa v Celovcu. Vodili so jo mil. g. knezoškof ob obilni asistenci. Za Najsvetejšim je hodil dež. predsednik in c. kr. uradniki. Od deželnega odbora in deželnih uradnikov pa ni prišel — nihče! Je brzkonje čisto odveč, da bi zastop liberalnega „Musterland“-a dajal čast tudi Bogu, saj jo obilno daje — protestantskim dijakonizam! Ravno tako ni bilo blizu niti jednega učitelja, da bi bil nadzoroval otroke. I oni se liberalno absentirajo ter tako prav dosledno dokazujejo, da je sedanja šola res brezverska. H. Moro je namreč v slavnostnem govoru pri zadnji šolski komediji navajal kot znak, da so naše šole „verske“ tudi to, da učitelji vodijo otroke k cerkvenim procesijam. Tedaj je odsotnost učiteljev jasen dokaz za brezverstvo naših šol! —m—

(Umrli) je g. Fran Poš, poročnik v 41. peh. polku vojvoda Mecklenburg-Strelitz, prideljen sanitetnemu oddelku št. 8 v Ljubljani. — Pogreb bil je v četrtek. — V Mengiši je pa preminul gospod Andrej Florin, posestnik in mesar, v 67. letu dobe svoje.

(Ali se godijo še zdaj čudeži?) Ako bi vprašali modernega filozofa, če se more zgoditi čudež, odgovori nam: „Nikakor! Vse se vrši le po naravnih močeh.“ Če je temu res tako, presodi naj vsak iz naslednjega: V pirenejskih hribih, na meji mej Francoskim in Španjskim, je znano mesto Lurd, kjer se je zgodilo že veliko čudežev na priprošnje Device Marije. Da se stvar znanstveno preišče, prišlo je tja več zdravnikov, ki so tvorili skupaj zdravniško komisijo pod predsedništvom dr. Boasarja. Vsakega bolnika, ki je iskal v Lurdu pomoči, je komisija prej preiskala in vsako posamezno hipno ozdravljenje znanstveno presojala. Pa kakšen izid? V minulih dneh je govoril dr. Boasar v Bruselu in v Lovani tisočerm poslušalcem, zdravnikom, medicincem in učenjakom vseh strok, da je sam na lastne oči videl in presodil stotere slučaje hipnih ozdrav-

ljeni, o katerih ne more zdravniška veda reči, da bi se bila zgodila po naravnih močeh in katera so ga prej neverjetnega iz cela prepričala, da tu mora vplivati neka višja, nadnaravna moč, da tu razodeva Bog svojo moč! — Renan in njegovi brezverski pristaši niso hoteli lurdskih čudežev pripoznati, dokler bi jim ne dokazala njihovo možnost vsaj zdravniška veda. Evo, zdaj se je prepričal zdravniški učenjak, pa ne samo on, ampak še veliko drugih, ki so šli v Lurd kot brezverci, z zasmehovanjem na ustih, pa se vrnili z vero v srcu. Zdravniška veda sama torej priznava, da se godijo tudi danes po božjem vplivu čudeži!

(Avstrijske državne železnice.) Sedanje ime na progi Lambach - Gmünden ležeči železniški postaji „Atlambach“ se spremeni ter se ta postaja od 1. junija t. l. imenuje „Stadt Paura“. — Jednako se na progi Pilsen - Saaz dosedanja postaja „Neusattel-Schaboglück“ od 1. maja t. l. imenuje „Schaboglück“.

(Nov časopis češkoslovenskega delavstva.) V Moravski Ostrovi začel je izhajati nov krščansko-socialni časopis: „Zájmy dělníku“. Pozdravljamo novega sobojevalca prav srčno. Katoliški češkoslovenski delavci bodo imeli torej že četrti časopis. „Dělnické noviny“, „Dělník“, „Obranu práce“, zdaj pa še „Zájmy dělníku“. Želimo le, da se vsi ti časopisi kar najbolje razširijo med delavce in izpodrinejo vse druge, s katerimi strupi delavce požidovljena socijaldemokratska internacijonala.

(Socialistični krvoločniki.) V St. Quenu na Francoskem, katero mesto je zares socialistično gnezdo, se nahaja v zborovalnici kip, predstavlja jo francosko republiko. Zupan Guiot je dal napraviti na mestne troške za kip rudeč plašč, v katerem ga je zavil, na glavo mu je pa postavil revolucionarsko fugiško čepico. Po ministerskem ukazu se je pa morala ta krvava obleka odstraniti. Socialistični krvoločniki vedno razodevajo svoje želje, in ne morejo namreč dočakati trenutja, kadar nastane revolucija in kadar bodo brodili v morju krvi.

(Mrtvega so našli) dne 19. t. m. na polju pri Kamenci, politični okraj kameniški, Alojzija Mihelčiča iz Zgor. Tuhinja. Preiskava je dognala, da ga je žganje umorilo.

(Šiba v šoli je dovoljena), pa ne pri nas v Avstriji, ampak na Angleškem. Londonski šolski svet je vsled prošnje več tisoč učiteljev dovolil, da smejo učitelji, ki imajo sposobnostno skušnjo, šolske otroke sami kaznovati.

(Semnji po Slovenskem od 28. maja do 2. junija.) Na Kranjskem: 28. v Litiji, St. Petru na Notranjskem; 2. junija v Svirci pri Motniku. Na Stajerskem: 28. v Tinskem, pri Novi cerkvi, v Reihenburgu; 31. v Loki. Na Primorskem: 28. pri Sv. Križu; 2. junija v Herpelju.

Društva.

(Dijaška in ljudska kuhinja v Ljubljani) imela bode letos svoj občni zbor prihodnji ponedeljek dne 28. maja t. l. ob šestih popoldne v društvenih prostorih na starem strelišču s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev upravnega odbora 15 članov (§ 4. društ. pravil). 6. Volitev revizorjev. 7. Posamezni navšeti in predlogi. — K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Društvo „Narodni dom“) v Ljubljani ima letos svoj redni občni zbor v soboto dne 2. junija ob polosmih zvečer v čitalniških prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalnega odseka. 5. Volitev predsednika. 6. Volitev upravnega odbora. 7. Volitev pregledovalnega odseka. 8. Posameznosti. K prav mnogobrojni udeležbi vabi upravni odbor.

(Akademično društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi v soboto dne 26. t. m. svoje tretje javno redno zborovanje s sledečim vsporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo pregledovalnega knjižnice. 4. Predavanje gosp. pravnik Šavnika. 5. Slučajnosti. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Lokal: Hotel Ross, Mariahilferstrasse. — Slovanski gostje dobro došli!

Telegrami.

Ministerska kriza na Francoskem.

Pariz, 25. maja. Predsednik republike Carnot je vsprejel dopoldne Peytrala, kateri se je definitivno odpovedal sestavi vlade. Izjavil je pa Peytral, da je po njegovem mnenju Bourgeois najpripravnejša oseba, če se hoče pojasniti položaj.

Pariz, 25. maja. Bourgeois je odklonil sestavo vlade, ali izjavil je, da bi prevzel kak portfelj v kak radikalni vladi. Brissona je poklical predsednik republike.

Eksplodija v Berlinu.

Berolin, 25. maja. V vojaškem zrakoplovnem oddelku se je danes malo pred četrto uro razletel plinomer in veliko število napoljenih plinovitih cilindrov. Poslopje je popolnoma razrušeno. Tudi barake okrog so močno poškodovane. Okna v bližnji vojašnici so se razbila. Človek ni nobeden poškodovan. Vzrok razpoku še ni pojašnjen.

Berolin, 25. maja. Dosedaj se še ni dognalo, kaj je vzrok razpoku v tukajšnjem vojaškem zrakoplovnem oddelku. Sodi se, da jedna posoda, v kateri je bil vodikov plin, ni bila dobro zamašena in je zrak vdrl vanjo ter se zrakov kisik združil z vodikom v treskalni plin. Razbite take steklenice ležale so daleč okrog. Škode je kacic 100.000 mark.

Dunaj, 25. maja. Mnogobrojno obiskan shod državnih uradnikov je sklenil poslati deputacijo k cesarju, da prosi, naj se zagotovi državnim uradnikom, da se kmalu izpolnijo njih želje.

Dunaj, 26. maja. „Wiener Zeitung“ objavlja ministersko naredbo, po kateri se določuje za vodstvo dekanjskega urada po zakonu z dne 19. aprila 1855 glede priznanj o lokalnih dohodkih, katera mora predložiti duhovščina, ki je opravičena do kakega dodatka h kongruji, kot izdavnica postavka znesek, ki se ima priznati vsled novoutemeljene dekanije v Žužemberku v ljubljanski škofiji.

Dunaj, 26. maja. Cesar je vsprejel ogerskega ministerskega predsednika Wekerla v avdijenci.

Dunaj, 26. maja. Zbornicama poslancev na Dunaju in v Budimpešti se je predložila avstroogerska trgovska pogodba, dogovorjena dne 18. maja.

Budimpešta, 25. maja. Ministerski predsednik Wekerle je odpotoval ob 2 uri, 10 minut popoldne na Dunaj.

Budimpešta, 25. maja. Zbornica poslancev je vsprejela načrt zakona o vpeljavi državnih matrik.

Budimpešta, 25. maja. Liberalni klub je jednoglasno vsprejel nespremenjen načrt zakona o zamenj nekaterih državnih bankovcev.

Kološ, 25. maja. V pravdi zaradi rumunske spomenice, se je danes proglasila razsodba. Porotniki so jednoglasno spoznali, da se nahaja v spomenici hudodelstvo hujskanja. Krivdo Ratiuovo potrdili so z desetimi glasi. Tudi druge zatožence izvzemši Ladislava Ratiua, Nikolaja Minteana in Ivana Dumo spoznali so za krive. Na podlagi izreka porotnikov za krive spoznani zatoženci so se obsodili v ječo od 8 mesecev do 5 let (Lucaciu). Nadalje so obsojeni, da solidarno nosijo stroške, da se razsodba z razlogi preglasi v rumunskih, mažarskih in nemških deželnih listih v rumunščini in mažarsščini.

Kološ, 26. maja. Vsi obsojenci so napovedali pritožbo ničnosti.

Belgrad, 25. maja. Z dežele prihajajo vedno brzovjavke, v katerih se narod zahvaljuje za premembo. Včeraj je kralj vsprejel več došlih deputacij in člane novega kasa-cijskega sodišča. Odposlanstva in člani kasa-cijskega sodišča predstavili so se tudi kralju Milanu.

Berolin, 25. maja. Princ Friderik Leopold odpotoval je v Bruselj, da bode zastopal cesarja pri ženitveni slovesnosti.

Berlin, 25. maja. Komisija gospodske zbornice je vsprejela z vsem proti jednemu glasu načrt zakona o kmetijskih zbornicah.

Playen, 25. maja. Pri današnji državno zbornici volitvi je dobil kartelni kandidat Ubel 5994, protisemit Schubert 3773, kandidat ljudske svobodomiselnice stranke Schwarze 1998 in socialist Gerisch 9999 glasov. Mej Gerischem in Ublom bode ožja volitev.

Buenos-Ayres, 25. maja. Prišli so zaroti na sled in je policija konfiskovala več

bomb. Zarotniki mislili so razstreliti kongresno poslopje in borzo. Več inozemcev so zaprli, mej njimi 3 Francoze, 2 Avstrijca in 1 Italijana.

Žepni vozni red dobiva s^o zastoj v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ v Ljubljani na Dunajski cesti. 309 1-1

Popolnoma svilene tiskane foularde

od 75 kr. do glđ. 3-65 meter — (kacic 400 različnih baž) — potem črno, belo in barvasto svileno blago od 45 kr. do glđ. 11-65, gladko, progasto, prižasto, vzorčasto, damasti itd. (kacic 240 različnih baž in 2000 različnih barv, narštov itd.) poštnine in carine prosto. Vzorci pošljejo se z obratno pošto. Pisma veljajo 10 kr., dopisnice 5 kr. v Švico.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg

(10 2) (e. in kr. dvorni zložnik v Curihu (Zürich). (16-6) 30. aprila. Marija Mežnar, gostija, 84 let, Kravja dolina 11, pljučni edem.

Bolgarske obligacije. Dosedanji razvoj kurzov bolgarskih obligacij je vse nade z ozirom na gospodarstvo vspevanje presešel. Obligacije so na londonski borzi parikurz že prekoračile za 2 odstotka in tako se poprašuje po njih, da ni izključeno, da se jim kurz še povekša. Lahko se spozna, da to prihaja od tod, ker so evropska trgovišča prenapolnjena z denarjem, in se vedno večja evropsko zaupanje v mirni gospodarski in politični razvoj dežele. Posebno poslednji čas so se jamstva za tak razvoj ukrepila. 271 9

Umrlj so:

23. maja. Marija Mesešev, vdova prodajalca usnja, 67 let, Salendrove ul. 6. vsled ostarelosti.

24. maja. Ana Pirc, delavčeva žena, 30 let, Tržaška cesta 30. — Ivan Mauri, mizar, 32 let, Zabajak 12. pljučna tuberkuloza. — Anton Suhadobnik, delavec, 75 let, Karlovska cesta 7. otrpnenje pljuč. — Ivan Kern, delavec, 26 let, Streliške ulice 11. jetika. — Jožef Matajc, trg. pomočnik, 26 let, Krakovski nasip, 16. jetika. — Gašper Jensterle, delavec, 59 let, Kravja dolina 11, pljučna tuberkuloza.

V bolnišnici:

23. maja. Anton Hren, gostač, 80 let, ostarelost.

Tujci.

24. maja.

Pri Slovci: Alfonz vitez Kropatschek, generalmajor, Henrik Müller iz Grada. — Büchler iz Oseka. — Rak iz Ljubljane. — Pelzl, Luttmann iz Trsta. — Gospa Erlach in Pobitsch iz Celovca. — Pfau, Braun, Grillitsch z Dunaja. — Eisler iz Budimpešte. — Milošević iz Banjaluke.

Pri Maliciu: Twardowsky, finančni nadsvetnik, dr. J. Binder, Fischer, Schönwald, Koscheuy, Kölbl, Schönstein z Dunaja. — Križmann iz Sevice. — Beddig iz Hanovra. — Horwath iz Varazdina. — Merzlen iz Pariza. — Goliberg s soprogo s Češkega. — Vitez Gutmannsthal z Dolenjskega. — Mayer iz Zagreba. — Künel iz Grada.

Pri bavarskem dvoru: Briley iz Ljubljane. — Köhel iz Josefstadt-a. — Lukesch iz Celovca. — Haubner iz Grada. — Konrad Schumi iz Trsta. — Schellander iz Feldkirchen-a.

Pri avstrijskem caru: Tratnik, trgovec, iz Cirknice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokri- nina na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
25	7. u. zjut.	734.1	15.6	sl. zapad	dež
	2. u. pop.	731.4	18.4	sl. vzh.	oblačno
	9. u. zveč.	728.9	13.4	sl. zapad	dež
Srednja temperatura 15.8 ravn. norma u.					

Zahvala.

306 (1)

Nisem v stanu se za tako mnogobrojne dokaze sočutja in za mnogobrojne darovane lepe vence povodom pogreba nepozabne soproge

Minke

se vsakemu posebej zahvaliti, bodi mi dovoljeno tem potom vsem, ki so moji dragi pokojnici skazali poslednjo čast, zlasti prečast. duhovščini, p. n. gospodom uradnikom in vsem ljubim znancom iz Ljubljane in Kranja, izreči najsrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo.

V Škofji Loki. V Ljubljani,
dne 26. maja 1894.

Karol Žužek.

Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnica, vitla, trisuro
čistilna mline za žito
rezalnice za krmo
Avtomatični
aparati proti peronospori
tlačilnica za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
pradmate za kleti, sodalnica za vse namene, klor v
oblo. vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpisuje v najnovjših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
Nr. 22 Pratorstrasse Nr. 49.

Nejboljše stroje v osemletni in desetletni uporabi
Nejboljše stroje v osemletni in desetletni uporabi
Čisto in se odprta mlatilnica! Pradmatelcem zlasti priporočljivo!

104 12

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

v Ljubljani,

Poljanska cesta št. 8
poleg Alojzijevega

dovoljuje si opozarjati veleč. duhovščino, cerkvena predstojništva in cerkvene dobrotnike na svojo dobro urejeno

pasarsko delalnico

zagotavljajoč, da bode vselej postregel le z dobrim trpežnim blagom, natančnim in zanesljivim delom po možno nizki ceni. Naročila izvrševal bode kot doslej po vpslanem uzorcu ali lastnem okusu in načrtu.

Priznalna pisanja so na razpolago.

Izvršeno blago pošilja skrbno zavito poštine prosto.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pisemh gališkega zemljiško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 4odstotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna, davka in fatiranja prosta, sposobna za kavcije,

osebno za viaganje častniških ženitvenih kavcij; razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. zastavnih pisem osigurana z gld. 253-33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 4**Slikarski pomočnik „diurnist“**

sprejme se po ugodnih pogojih.

Ponudbe s spričevali pošiljajo naj se pisмено v Gorico (Görz), Travnik 13, I., pod imenom „slikarski pomočnik“.

Sprejme se tudi praktikant, kateri se je že nekaj časa kje učil. 308 2-1

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Franc Brückner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, stole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi cela mašna obleka v najprilnejši obliki. 54 26-9

Cerkveni paramenti.

Cerkvena oprava.

Umotelnino vezenje.

solidno blago

Janeza Dogan-a
mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 28 (12-5)

Najnižje cene

Največja izbira

Lepa oprava

France Pavšner

krojač v Ljubljani

naznanja preč. duhovščini in sl. občinstvu, da se je

preselil v Dijaške ulice št. 9.

Ob jednom se prav toplo priporoča v izdelovanje

talarjev, sukenj, havelok in razne obleke 182 26-9

ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo.

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne

KISELINE

najboljše mizne in osve-

v. žujoče pijače, 51 17

preiskušene pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem in mehurnem kataru.

Henrik Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

Izvirnik: Giesshübl-Puchstein, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Fran Stare,

sobni slikar,

v Ljubljani, Breg št. 20

priporoča se v izvrševanje vseh v

dekoracijsko-slikarsko stroko spadajočih del 262 17-6

z zagotovitom okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

Riunione Adriatica di Sicurtà.

Is ravnateljstvenega poročila, katero je bilo prečitano pri občnem zboru zavarovalnega društva „Riunione Adriatica di Sicurtà“ je razvidno, da je poteklo 55. zavarovalno leto bilo v vsakem oziru prav ugodno.

Od letnega prebitka bila je svota — razven po pravih določenih razdelitev — 100.000 gld. določena specijalni pridobitni rezervi. Razni rezervni oddelki imajo sedaj nad 19 milijonov goldinarjev; nasproti lanskemu letu narasle so rezerve okroglo za jeden milijon 300.000 gld. Dividenda določena je bila na 62 gld., za 2 gld. višja nego v prejšnjem letu.

Pri tem občnem zboru obravnavalo se je tudi o interpelaciji poslanca Kaiserja v seji drž. zbora z dne 18. maja ter je ravnateljstvo ozir te interpelacije nastopno pojasnilo: Po zakonu se pri izvedbah dohodarinskemu davku poverženega prebitka izločijo oni dohodki, za katere se itak plačuje direktni davek, to pa, da se ogne dvojnemu davkoplačevanju, istotako se pa izločijo one efektne vrednosti, katere so po zakonu davka proste. Izločitev napominanih točk pa ima za posledico, da ne more, četudi se dosežejo izdatni prebitki, preostati davku poverženemu dohodek, marveč se največkrat v davkotehničnem smislu pokaže primanjkljaj. Vsaj je vendar pri vseh zavarovalnicah obrestni dohodek naloženih glavnic zdaten del bilančnega prebitka, osobito pa še pri zavarovanju na življenje pridobljenih obrestij le majhen del ostane zavarovalnicam, mej tem, ko se založi z mnogo večjim delom premijsko-rezervni zaklad. Primanjkljaj le v tem davkotehničnem smislu omenjen je bil pred dvema letoma v rekurzu vloženem pri upravnem sodišču. Ta rekurz pa se sploh ni oziral na visokost davka — radi katere sploh ni

bilo difference z davčno oblastjo — marveč šlo se je le za določitev glavnega poslovanjskega oddelka zavarovalnice „Riunione Adriatica.“ Društvo Riunione Adriatica, uvrščeno v prvi poslovanjski oddelak in po istem obdavčeno, opiralo se je v napominanem rekurzu na malo prej od istega visokega sodišča v prid neki drugi zavarovalnici izdan odlok in je zahtevalo uvrščenje v drugi nižje obdavčni oddelak. Upravno sodišče pa se je sklicevalo na jako razširjeni delokrog društva Riunione Adriatica ter določilo zanj prvi oddelak, po katerem mora tudi v bodoče plačevati najvišji davek prvega razreda. Trditelj, nahajajoča se v interpelaciji poslanca Kaiserja, češ, Riunione Adriatica se je upravnemu sodišču javila pasivni, navzlic temu pa je razdelila dividendo, je torej po povedanem tendenciozna in pači dokazano istino. Sklicevanje poslanca Kaiserja na članek, priobčen v nekem nemerodajnem zakonem, dvakrat v mesecu izhajajočem listu „Kritische Revue aus Oesterreich“ pojasnjuje ravnateljstvo Riunione Adriatica s tem, da je urednik in izdajatelj tega lista letos marca meseca prosil za višjo uradniško službo pri Adriatici, a bil odklonjen. Konečno pa si je ravnateljstvo v svesti, da zavarovalnica Riunione Adriatica, koje zanesljivost in solidnost je splošno priznana, koje natančno in pošteno poslovanje in polaganje računov ni imelo nikdar zaprek ali oporekanja nadzorovalne oblasti, tudi ta neosnovani napad ne more oškodovati in zmanjšati zupanja, katero vživa vsepovsod v tako izredno obilni meri.

Vsa pojasnila ravnateljstva vzel je bil občni zbor z zadoščenjem in odobravanjem na znanje. 307 1-1

Glavni zastopnik za Kranjsko je gosp.

IVAN PERDAN,

predsednik trgovske in obrtniške zbornice, posestnik in veletržec

v Ljubljani.

(Izborna iznajdba) je Zacherlinova tinktura, s katero se na vseh mestih, kjer se prašek ne prime tako dobro, ali kamor ga ni moči spraviti, ugonablja mrčesovina na presenetljivo hitri in siguren način.

Zacherlinova tinktura je posebno dobra za ugonobljenje z a l e g e stenice, bolhá in ušij, ki so se ugnedile v špranjah, razpoklinah, mej deskami in v krznu živalij. Če se uporablja

zajedno s Zacherlinovim praškom, ne nudi ta iznajdba samo najhitrejši, nego tudi najtrajnejši vspeh proti vsake vrste mrčesom naj se nahaja kjerkoli. Zacherlinova tinktura se dobiva v steklenicah po 25 kr. avstr. velj. v itak znanih zalogah Zacherlina.

Za praktično rabo potrebuje se na osobit način konstruirani razpršilnik (po 1 gld. avstr. velj.). 170 3-2 b

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar
v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vštetojoča se dela natančno, vestno, po poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna **razpela**, pripravna za misijone, procesije, šole in zasebna stanovanja.

Naročila na **križeva poto** izvršuje prav ukusno in lično. 114 40-14

Na potu k Kneippu išče

tovarišico

gospa z dežele. 301 3-3

Prijazne ponudbe sprejme upravnštvo »Slovenca«.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

626 24-10

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovčno izjavljam, da sem zaradi teh prednosti dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatoj nema nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosedanjih surogat nikogar nimajo. 9

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

S. Kneipp

Previdnost!

Domača zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše

žepne in stenske ure

ure budilnice

zlate, srebrne in nikelne veržice, medaljone, prstane, zapestnice, naprsne igle prodaja in ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravila tudi najtežavnejša izvršuje tekom 14 dni. — Za blago pri njem kupljeno istotako za natančno popravilo jamči. 158 11

Ceniki s podobami so franco na razpolago.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 620 26-24

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfineše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je neporekljivo najboljšo sredstvo, da dobiš **snežnobelo perilo**, za čiščenje volnenega, svilnega in barvastega blaga.

kakor dokazano najboljšo **razkuževalno sredstvo** za vsakeršno perilo in pri tem popolnoma neškodljivo za perilo in roke.

Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi

Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem, kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-1

Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izbori

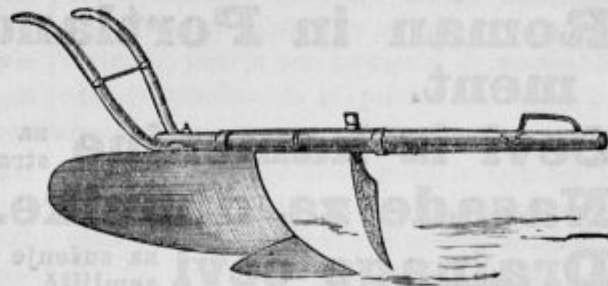
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam **gg. krčmarje** na svojo **veliko zalogo** vsako vrstnih **ledenic** (Eiskasten) za pivo in jedila in **gg. posestnike žag** na izborne **vodne žage** in **pile**, za kojih jakovost se jamči.

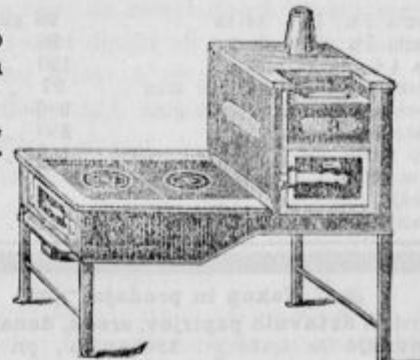
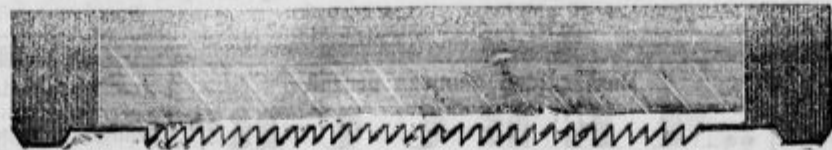
Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franco. 159 13

Kovači! Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se boste prepričali!

CARBOLINEUM!

Preselitev kamnoseške obrti in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deteli uljudno javljam, da sem preselil in popolnoma prenovil svojo

kamnoseško delalnico

s sv. Petra nabrežja v

Poljske ulice števil. 49 v Ljubljani

(nasproti učiteljišču in poleg Hafnerjeve pivarne)

kjer bodem izvrševal vsa v kamnoseški obrt vatevajoča se dela vestno, iz dobrega, trpežnega različnega kamena po možno nizki ceni.

V zalogi imel bodem se v večji izbiri vsakovrstne

nagrobne spomenike

naročene pa izdeloval po izbranih obrisih ali načrtih po želji cenj. naročnikov.

Zahvaljujoč se za dosedanja mnogostransko naklonjenost priporočam se i nadalje osobito prečast. duhovščini in stavbinskim podjetnikom v izvrševanje cerkvenih umetnih in stavbenih kamnoseških del.

Velespoštovanjem 254 12-5

Ignacij Čamernik, kamnosek, v Poljskih ulicah števil. 49 v Ljubljani.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

239

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri

(52-6)

kmetijskih strojev in orodja

Strojev: za vinarstvo

vsakovrstnih sesalk

pralnih strojev ovijalnikov, zravnalnikov perila

patentovanih mlinov

za domačo uporabo,

Av gustu Kolb, tovarna strojev Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Lepa mladinska knjižica!

Primerno darilo so:

Pomladni glasi

posvečeni

SLOVENSKI MLADINI.

IV. zvezek.

Uredil

IVAN ŠTRUKELJ.

Založili sotrudniki. Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani. 1894.

Cena mehko vezanemu izvodu je 25 kr., trdo vezanemu pa 35 kr., po pošti 5 kr. več.

Naročnino sprejema Ivan Štrukelj, bogoslovec v Ljubljani, in Katoliška Bukvarna.

II. in III. zvezka je tudi še nekoliko izvodov na razpolago, mehko vezan po 20 kr., trdo vezan po 30 kr.

Koverta s firmo

priporoč

Katoliška Tiskarna

po nizki ceni.

Pod Trančo števil. 1 **J. SOKLIČ** Gledal. ulice števil. 6

v Ljubljani

priporoč osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izbrno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov 126 52-13 turistiskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga klobukov c. kr. deornih založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52-23

Viljema Skarda

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoč za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelock, vrhne suknje, duhovniške suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške čepice.

Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega, trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Wiener Collar

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

266 25-4

priporočajo po najnižji ceni:

Mosaik (chamotni) tlak

za cerkve. Pripoznalna spričevala od že napravljenih tlakanj so na razpolago.

Lončene peči vsake barve.

Zarezane strešnike, najboljše in najcenejše kritje.

Roman in Portland cement.

Cevi iz kamenine za vodovode, stranišča itd.

Nasade za dimnike.

Drainage cevi za sušenje močvirnih zemljišč.

Dunajska borza.

Dne 26. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98	gld.	35	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	gld.	30	kr.
Zlata renta 4%, davka prosta	120	gld.	80	kr.
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97	gld.	90	kr.
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	96	gld.	—	kr.
Kreditne akcije, 160 gld.	350	gld.	05	kr.
London, 10 funtov strl.	125	gld.	20	kr.
Napoleonor (20 fr.)	9	gld.	95	kr.
Cesarski cekini	5	gld.	89	kr.
Nemških mark 100	61	gld.	30	kr.

Dne 25. maja.

Ogerska zlata renta 4%	120	gld.	45	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94	gld.	95	kr.
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	153	gld.	25	kr.
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	200	gld.	—	kr.
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	gld.	50	kr.
4% kranjsko deželno posojilo	97	gld.	60	kr.
Kreditne srečke, 100 gld.	197	gld.	25	kr.
St. Genois srečke, 40 gld.	70	gld.	—	kr.

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142	gld.	—	kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18	gld.	60	kr.
Rudolfove srečke, 10 gld.	22	gld.	50	kr.
Salmove srečke, 40 gld.	74	gld.	—	kr.
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50	gld.	—	kr.
Ljubljanske srečke	25	gld.	—	kr.
Akcije angio-avstrijske banke, 300 gld.	151	gld.	—	kr.
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 3045	—	gld.	—	kr.
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101	gld.	50	kr.
Papirnih rubežev 100	134	gld.	37 1/2	kr.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zube pri zrebanjih, pri izzrebanju najmanjšeja dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.